

EL BENESTAR DE LA ESPECIE CUNICOLA

FIRA DE GIRONA / XXXV JORNADES TÈCNIQUES AGRÀRIES

Toni Roca /conillòleg 10/2011

En els darrers 10 anys el Comité permanent de la convenció europea sobre la protecció dels animals dins les granges està debatent a Strasbourg les recomanacions sobre el benestar dels conills a les explotacions.

Del 3 al 6 de desembre de 2002, el Comité va celebrar la 44ena reunió. Del 17 al 19 de juny de 2003, la 45ena... fins arribar a **XXX**

En aquestes reunions hi ha dues postures ben diferenciades, per una part, els Països Nòrdics que volen implementar una cria rústica on les gàbies tinguin grans dimensions, amb diferents nivells, amb rastrells per fenc i amb zones amb el pis de palla, terra o encenalls. Fustes per rosegat i menjar variat que, a mes a mes del pinso, s'els hi aportin pastenagues, pomes, etc. En definitiva, utilitzen uns arguments semblants als que es practicaven durant els anys 50,60 i 70 del segle passat.

Per l'altra part, els Països mediterranis, grans productors de conills, mantenen que les explotacions actuals compleixen tots els requisits pel que fa al benestar.

Ja s'ha legislat sobre la protecció en el moment del transport (Reg.CE 1/2005 i RD 1041/1997) i sobre la protecció en el moment del sacrifici (RD 54/1995 i RegCE 1099/2009) i encara s'estàn debatent les recomanacions sobre la protecció dels animals a les granges.

Podem comentar al respecte que entre les suggerències cal destacar:

- a). El cunicultor tindrà una formació adequada, tindrà contacte amb els llodrigons per evitar-els-hi ensurts i farà una inspecció visual diària a tots els animals.
- b). La granja es situarà en una zona tranquil·la per evitar factors de risc (sorolls, lluminositat, etc). Es protegirà del foc amb materials adequats, tractaments apropiats o sistemes de control (alarma, extintors,etc.)
- c). Gàbies més altes amb altells o túnels, amb capacitat suficient per a tots els animals (90x66x60) vs(90x40x32) i terres mixtes (reixats i compactes)
- d). La conilla podrà allunyar-se dels seus petits (gàbia de doble espai)
- e). Tots els animals tindran accés a palla, fenc i fusta per rosegat

Per tal de situar-nos en aquest darrer punt, comentarem la Normativa de cria de conills que l'empresa suïssa-holandesa "Kyburz" va enviar a les granges cunícoles argentines el propassat agost de 2011. Requeriments sobre benestar indispensables i que a partir de l'any 2012 tenien de ser aplicats si volien vendre conills a dita empresa. En el vídeo que presentem es mostra de quina manera cal criar els conills per tal que assoleixin un correcte benestar segons recomana "Kyburz" i que s'ajusten força als postulats dels Països del nord d'Europa.

NORMATIVA DE CRIA DE CONILLS ENVIADA PER L'EMPRESA HOLANDESA-SUISSA "Kyburz" A LES GRANGES ARGENTINES A L'AGOST DE 2011 PER SER APLICADA A PARTIR DE L'ANY 2012 SI VOLEN VENDRE CONILLS A AQUESTA EMPRESA.

A continuació es descriuen les modificacions que proposa Kyburz necessàries, tant a curt termini com a llarg termini, pel que fa a les condicions de benestar animal en les granges de conills (lletra K) i els comentaris de Toni Roca (lletra TR)

1. Requeriments a implementar a curt termini

1.1 Condicions generals

K. Les instal·lacions han de comptar amb llum natural. Les obertures per a aquesta entrada de llum han de ser en àrea equivalents al 5% de la superfície del pis (és a dir, 5m² en obertura cada 100m² de pis).

TR. Llum natural. Obertures del 5% respecte a la superfície és un total disbarat. En un ambient natural es precisa d'un mínim del 20% d'obertures per garantir una correcta ventilació. És de suposar que aquesta condició només afecta a la LLUM i no a la ventilació i la seva aplicació només s'ha de considerar en granges tancades d'ambient controlat.

K. La llum artificial no es pot prolongar més de 16hs. En altres paraules, s'ha de respectar un mínim de 8hs de fosc.

TR. Tots els programes de llum en cunicultura parlen de 15 a 16 hores de llum artificial com a estímul lumínic per a la reproducció.

K. És obligatòria la ventilació de la nau.

TR. Tota nau es ventila, en cas contrari els problemes sanitaris serien interminables i les produccions baixíssimes.

K. Totes les instal·lacions s'han de mantenir en bones condicions d'higiene i desinfectar profundament una vegada que un lot s'envia a l'escorxador (abans de col·locar una nova tanda d'animals).

TR. Programes de desinfecció, desinsectació i desratització sempre s'han aconsellat en cunicultura

K. S'ha de implementar un programa de control de plagues. Això simplement consisteix a col·locar mosquiteres en les obertures i un parany per rosegadors a la porta d'ingrés a la nau. Regularment s'ha de controlar la presència de rosegadors en el parany i anotar-ho en una llibreta.

TR. No sabia que els ratolins i les rates entraven únicament per la porta. De tota manera, amb paranys, poc control es pot fer.

K. No es permet l'ús hormones en els animals per a cap finalitat.

TR. Hormones. És evident que no es pot aplicar la inseminació artificial per a aquest tipus de conill. L'hormona PMSG ja gairebé no s'utilitza per aconseguir una bona acceptació del mascle gràcies al bioestimul però

per assegurar l'ovulació en IA és necessari aplicar la GnRH.

K. No es poden administrar medicaments en forma preventiva, sinó només curativa. Hi ha d'haver un registre d'antibiòtics subministrats als animals malalts on es detalli: nom del medicament, data, durada del tractament, dosificació, compliment del període de carència.

TR. No se qui ha escrit aquests requeriments, però no ha de ser molt coneixedor de la cunicultura. Alguns medicaments haurien de ser administrats de forma preventiva com per exemple per al control de la coccidiosi. Actualment ja hi ha uns registres per anotar els tractaments sota control veterinari en les granges catalanes.

K. Els animals enviats a l'escorxador hauran de tenir una edat mínima de 70 dies i un pes mínim de 2,100 Kg

TR. Sense animals amb millora o híbrids selectes no és fàcil obtenir animals de 2,100 kg als 70 dies. Si l'edat mínima són els 70 dies, no representa cap problema a l'Argentina. Seria un enorme problema a Espanya ja que als 60 dies els conills superen els 2,000 Kg

01/02 Allotjament

K. El disseny de les instal·lacions ha de ser tal que li permeti als animals comportar-se de forma natural: saltar, estirar-se, parar-se sobre els seus membres inferiors, etc. És preferible al recinte on s'allotgin els animals ha de ser rectangular en lloc de quadrat.

TR. És la primera vegada que llegeixo que el recinte ha de ser rectangular en lloc de quadrat. Al·lucino amb aquest criteri i no acabo d'entendre la seva finalitat. ¿No seria millor que fos circular?. Enorme tonteria.

K. Els recintes no han de tenir sostre.

TR. Si els conills han de saltar, jugar a pilota ... millor instal·lar en una pista de futbol. Les gàbies tradicionals se suposa han de ser més altes (60 centímetres com a mínim perquè els animals no surtin) i sense sostre, tot i que tampoc entenc el motiu d'eliminar el sostre amb aquesta alçada (només es justifica per l'estalvi de material) ja que facilita l'accés a la gàbia a gats, aus, rates, etc. En definitiva, els conills queden menys protegits.

K. El pis ha de ser d'un material amigable (que no malmeti les extremitats) i anti-relliscós. És a dir, es prohibeix l'ús de filferros. Es permet l'ús de fusta o plàstic perforat fins a 2/3 de la superfície total del pis. La resta ha d'estar format per material natural de l'ambient dels conills, com fenc o palla. Aquest últim ha de ser inspeccionat diàriament i reemplaçat en cas de ser necessari.

TR. Arribats a aquest punt, descobreixo d'on ha sortit aquesta informació que ha estat tractada "sui generis". Els francesos van proposar la cria de conill ecològic farà més de 15 anys. En una fira espanyola es va presentar la gàbia ideal per a aquesta cria (Extrona amb Francois Tudela) i jo vaig fer un reportatge que va aparèixer a la revista Lagomorpha (estic entrevistant a un conill amb un micròfon) on es criticava la iniciativa i es

parlava de poc interès i dubtós futur, com així ha estat. El filferro fa 30 anys que no s'utilitza. Avui es fa servir el ferro galvanitzat. La fusta i el plàstic són materials que es poden rosegat. Retenen la brutícia i són cars. Aquesta gàbia de gran dimensió va ser proposada per la Comissió Conills a la UE per part dels països nòrdics amb el rebuig dels països productors de conills (Itàlia, França i Espanya, principalment). Mai ha estat aprovada la seva aplicació i dubto que s'arribi a aprovar.

K. Els recintes per als reproductors han de ser d'almenys 1.8m² (1.8x1m). En el cas de les mares aquest espai contempla el niu, el qual ha de tenir una àrea mínima de 0.15m². Aquests recintes comptaran amb dues zones elevades consecutives (alçada mínima = 20cm) la suma de superfícies equivaldrà a entre un 25 i un 50% de la superfície del pis (és a dir, entre 0,45 i 0.9m²).

TR. No es poden criar conills de manera industrial i rendible en aquestes condicions. Recintes tancats d'un mínim de 1,8 m² per femella reproductora suposa una nau de 360 m² per a 200 femelles, quan avui se situen 510 femelles en aquest mateix espai. Difícil maneig dels treballs i escàs control sanitari. Només pot servir en cunicultura de hobby amb molt poc nombre de reproductores.

K. Els recintes de mares han d'estar intercomunicats de manera que permeten la socialització de les mares un cop passat el deslletament. Una forma d'implementació seria tenir petites portes entre recintes contigus que s'obren en forma manual un cop que es deslleten les cries de les respectives mares.

TR. El que s'aplica en l'actualitat és el "desmare". Les conilles crien en les seves gàbies amb niu i en el moment del deslletament, es retiren les conilles i els nius per deixar sol l'engreix fins a la venda. Un cop retirats els llodrigons, es neteja i desinfecta el recinte per albergar de nou un altre conjunt de conilles. Intercomunicar les gàbies de les mares perquè es socialitzin és una total aberració tant de maneig com sanitària.

K. L'allotjament d'animals d'engreix s'ha de realitzar en grups de no menys de 5 però no més de 40 animals cadascun. Aquests recintes han de comptar també amb una zona elevada així com una àrea de descans, d'acord amb els següents requeriments:

Àrea mínima del recinte 2m²

Espai per animal(Inclou zona elevada) 0.15m²/animal

Àrea mínima de la zona elevada 0.04m²/animal

Alçada mínima de la zona elevada 20cm

TR. Els argentins crien conills grans de 2,4 a 2,6 Kg de pes viu igual que els italians. Quan un conill supera els 2,0 kg i es va fent gran tendeix a baralles i montes. No puc imaginar els problemes que sorgirien en gàbies de fins a 40 animals junts amb pesos superiors als 2,0 Kg

03/01 Aliment

K. La provisió d'aigua serà il · limitada. La qualitat de l'aigua serà "apta per a

consum humà", que haurien de controlar de forma anual mitjançant una anàlisi fisicoquímica i bacteriològica de l'aigua.

TR. **Sense comentari.**

K. Es complementarà el pinso amb algun aliment d'origen natural com pans de hidroponia, pastanaga, pomes, fulles verdes fresques, etc.

TR. **No entrarem en qüestions romàntiques. Sens dubte tota granja de conills s'aprovisiona d'aigua potable, neta i a voluntat. Pel que fa a l'alimentació, se suposa que el pinso és un aliment compost, complet i equilibrat, dissenyat per a aconseguir òptimes productivitats. No estem en el tercer món on escassegen matèries primeres o tècnics capacitats per confeccionar excel·lents fórmules. Complementar l'aliment amb pastanagues, pomes, fulles verdes, etc., ens situa en una cunicultura de "hobby" i no en la industrial per a carn.**

01/04 Entreteniment

K. Els conills seran proveïts d'elements per rosegat ja siguin en forma de branques, remolatxa o blat de moro sec entre altres variants.

TR. **Estarem d'acord que el conill rosega i pot tenir la necessitat sensorial innata de fer-ho. En gàbies metàl·liques, amb pinso balancejat i amb bon ambient i sanitat, mai els conills han manifestat estrès sobre això. Si bé és cert que en tractats antics es parla de subministrar elements per rosegat, però hem de considerar en quines condicions eren criats els conills: alimentació de deixalles casolanes, farratges verds, amuntegaments, escassa higiene, etc. No val traslladar criteris d'abans a les modernes instal·lacions actuals.**

K. Els recintes comptaran amb zones de refugi, tubs de PVC i pilotes inflables entre d'altres per permetre l'esplai dels animals.

TR. **No criem conills salvatges per repoblar vedats de caça. La cunicultura industrial per carn pretén criar conill de forma rendible optimitzant inversions i mà d'obra. En un bon hàbitat, els animals no necessiten refugis per amagar-se, jugar a pilota, ni rosegat polímers.**

2. Requeriments a implementar a llarg termini

2.1 Condicions generals

K. Les naus disposaran de música per a disminuir el nivell d'estrès dels animals.

TR. **Ningú, en la recent història de la cunicultura, ha demostrat la necessitat d'implementar música a les naus per disminuir el nivell d'estrès dels animals. En els meus gairebé 40 anys dedicats a la cunicultura he vist, escoltat i comentat diversos arguments sobre això però MAI he llegit un treball científic que aconsellés col·locar música per minimitzar l'estrès.**

I em pregunto ... Quin tipus de música? Clàssica, boleros, tangos, rock, jazz, rap ... A quin nivell de decibels? Quantes hores al dia?

En una granja hi ha d'haver una tranquil·litat ambiental i uns moviments de treball que es succeeixen a les mateixes hores o dies amb una cadència no superior als 15 dies (per exemple desinfectar l'ambient, cremar els pels, etc.) En nombroses granges els treballs extraordinaris es realitzen sense la presència d'animals aprofitant la venda dels llodrigons, sobretot quan es practica el "desmare".

02/02 Aliment

K. Es permetrà únicament l'ús d'aliments lliures de GMO (organismes genèticament modificats = transgènics). Això significa, que s' haurà d' administrar un aliment lliure de soja.

TR. Ningú ha demostrat que els aliments transgènics siguin perjudicials (i tampoc el contrari). No només la soja pot ser transgènica, també el blat de moro pot ser-ho. En qualsevol cas, crec que hi ha altres consideracions molt més importants pel que fa a l'aliment que el d'evitar l'ús de soja.

K. A continuació s'adjunten fotos de granges europees que han implementat aquesta guia de requeriments. Davant qualsevol consulta si us plau comunicar-se amb Ivonne van Avermaet al (0223) 464-2190. Moltes gràcies.

TR. L'informe conclou amb fotos de granges europees que han implementat aquesta guia. M'agradaria visionar-les per poder-les situar en el temps i espai ja que crec són molt poques i més velles que Matusalem.